

Zorginstituut Nederland

202201304

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersonen

Datum 20 maart 2023
Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 van de
Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2022044160

Onze referentie
2023012074

Uw referentie
202201304

Uw brieven van
31-10-2022 en 16-3-2023

Geachte heer

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) heeft het verslag van de hoorzitting en de aanvullende stukken ontvangen.

Uit het verslag en de aanvullende stukken komen geen feiten of omstandigheden naar voren die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies te herzien. U kunt het voorlopig advies als definitief beschouwen.

Het geschil heeft enkel nog betrekking op de kronen op implantaten. Ter zitting heeft verweerder het standpunt ingenomen dat de aanvraag voor de kronen op implantaten is afgewezen, omdat geen verzekeringsindicatie bestaat. Subsidiar stelt verweerder dat niet voldaan is aan het maatmanbeginsel. U hebt het Zorginstituut gevraagd in te gaan op het standpunt dat bij verzoekster geen sprake is van een verzekeringsindicatie.

Het maatmanbeginsel, dat onderdeel uitmaakt van de aanspraak op bijzondere tandheelkundige hulp, brengt met zich mee dat een verzekerde die eens de indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp heeft verworven, niet vanzelfsprekend levenslang deze indicatie behoudt. De aanspraak op bijzondere tandheelkundige hulp reikt slechts tot een niveau van mondgezondheid die een verzekerde zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan. Wanneer het functieprobleem van een verzekerde is hersteld bestaat geen indicatie meer voor bijzondere tandheelkundige hulp. Bij volgende aanvragen voor bijzondere tandheelkundige hulp dient opnieuw getoetst te worden of de verzekerde een indicatie heeft.

Bij verzoekster was sprake van een ernstige ontwikkelingsstoornis van het tand-kaak-mondstelsel. Zij had derhalve een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp.

In het voorlopig advies heeft het Zorginstituut aangegeven dat het plaatsen van kronen (zes kronen op natuurlijke elementen en vijf kronen op implantaten) bij verzoekster echter niet voor vergoeding in aanmerking komt gelet op het maatmanbeginsel. Hiermee wordt bedoeld dat het functieprobleem van verzoekster al is hersteld tot een niveau van mondgezondheid die zij zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan. Voor het plaatsen van kronen bestaat daarom geen (verzekerings)indicatie.

Met vriendelijke groet,

Zorginstituut Nederland
Zorg

Datum
20 maart 2023

Onze referentie
2023012074

Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer |
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg
Procesondersteuning
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl
T +31 (0)20 797 85 55
Contactpersoon

2023009713

Datum 9 maart 2023
Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 van de
Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2022044160

Onze referentie
2023009713

Uw referentie
202201304

Uw brief van
31 oktober 2022

Geachte heer

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) heeft het verslag van de hoorzitting en de aanvullende stukken ontvangen.

Uit het verslag en de aanvullende stukken komen geen feiten of omstandigheden naar voren die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies te herzien. U kunt het voorlopig advies als definitief beschouwen.

Het geschil heeft enkel nog betrekking op de kronen op implantaten. Ter zitting heeft verweerder het standpunt ingenomen dat de aanvraag voor de kronen op implantaten is afgewezen omdat geen verzekeringsindicatie bestaat. Subsidiair stelt verweerder dat niet voldaan is aan het maatmanbeginsel. U hebt het Zorginstituut gevraagd in te gaan op het standpunt dat bij verzoekster geen sprake is van een verzekeringsindicatie.

Het maatmanbeginsel, dat onderdeel uitmaakt van de aanspraak op bijzondere tandheelkundige hulp, brengt met zich mee dat een verzekerde die eens de indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp heeft verworven, niet vanzelfsprekend levenslang deze indicatie behoudt. De aanspraak op bijzondere tandheelkundige hulp reikt slechts tot een niveau van mondgezondheid die een verzekerde zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan. Wanneer het functieprobleem van een verzekerde is hersteld bestaat geen indicatie meer voor bijzondere tandheelkundige hulp. Bij volgende aanvragen voor bijzondere tandheelkundige hulp dient opnieuw getoetst te worden of de verzekerde een indicatie heeft.

Bij verzoekster was sprake van een ernstige ontwikkelingsstoornis van het tand-kaak-mondstelsel. Zij had derhalve een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp.

In het voorlopig advies heeft het Zorginstituut aangegeven dat het plaatsen van kronen (zes kronen op natuurlijke elementen en vijf kronen op implantaten) bij verzoekster echter niet voor vergoeding in aanmerking komt gelet op het maatmanbeginsel. Hiermee wordt bedoeld dat het functieprobleem van verzoekster al is hersteld tot een niveau van mondgezondheid die zij zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan. Voor het plaatsen van kronen bestaat daarom geen (verzekerings)indicatie.

Met vriendelijke groet,

Zorginstituut Nederland
Zorg
Procesondersteuning

Datum
9 maart 2023

Onze referentie
2023009713

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 31 oktober 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een orthodontische behandeling en het plaatsen van kronen.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op mondzorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster heeft in 2017 een verkeersongeval gehad en heeft als gevolg hiervan tandletsel opgelopen. In de brief d.d. 2 november 2021 van de behandelend orthodontist wordt het volgende vermeld: *"originele diagnose: Klasse II/1 malocclusie, prognathie van de maxilla en mandibulaire retrognathie, sob 11 mm, traumatogene palatumbeet, open liprelatie, gemutileerde dentitie, meerdere implantaten, afgebroken restauraties."*

Sinds 2016 wordt verzoekster orthodontisch behandeld. In 2019 is namens verzoekster een aanvraag gedaan voor een kaakchirurgische (osteotomie) behandeling. Op 8 april 2021 werd een behandelplan ingediend bij verweerder. Dit behandelplan had betrekking op *"medisch noodzakelijke ingreep mbt kaak- en kauwfunctie. Eventuele behandeling voortvloeiend uit het ongeval (april 2017 Connexion) zijn niet in dit Behandelplan opgenomen. Uitzondering: bleken voortand bovenkaak."* Na deze behandeling volgde nog een orthodontisch traject. In november 2021 is ten behoeve van verzoekster een aanvraag ingediend voor zes kronen op natuurlijke elementen en vijf kronen op implantaten.

Verweerder heeft de aanvraag voor een de osteotomie toegewezen. Verweerder geeft aan dat voor de aangevraagde behandeling d.d. 8 april 2021 een gedeeltelijke vergoeding mogelijk is ten laste van de aanvullende (tandarts)verzekering. Volgens verweerder is er sprake van gemutileerd gebit met verlies van de dorsale steunzone. Dit is geen indicatie voor vergoeding van bijzondere orthodontische hulp vanuit de basisverzekering. Verweerder heeft de aanvraag voor zes kronen op natuurlijke elementen en vijf kronen op implantaten afgewezen. Deze behandeling valt volgens verweerder niet onder bijzondere tandheelkundige zorg.

Juridisch kader

Tandheelkundige zorg voor volwassenen maakt geen deel uit van de basisverzekering. Dit kan slechts anders zijn bij een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp. Voor een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp moet sprake zijn van een ernstige aandoening van het tand-kaak-mondstelsel.¹ Hierbij moet gedacht worden aan schisis of in ernst daarmee vergelijkbare aandoeningen.

Maatmanbeginsel

Wanneer er sprake is van een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp moet daarnaast ook nog worden gekeken naar het maatmanbeginsel. Het maatmanbeginsel brengt met zich mee dat de aanspraak slechts reikt tot een niveau van mondgezondheid die een verzekerde zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan.

Orthodontische behandeling

Orthodontische behandeling maakt in principe geen deel uit van de basisverzekering. De aanspraak op orthodontie is beperkt tot de tandheelkundige aandoeningen waarop de bijzondere tandheekunde betrekking heeft. Het gaat daarbij om ingrijpende orthodontische behandelingen bij verzekerden met een schisisafwijking of een met schisis vergelijkbare zeer ernstige afwijking. Bovendien moet medediagnostiek of medebehandeling van andere disciplines dan de tandheelkundige noodzakelijk zijn.²

Indicatieve lijst

Om houvast te hebben bij de beoordeling van aanvragen heeft het College Adviserend Tandartsen (CAT) in 1995 in samenwerking met de hoogleraren orthodontie een 'indicatieve lijst' opgesteld van aandoeningen waaraan in dit verband kan worden gedacht.³ Het gaat hier niet om een limitatieve lijst, maar om een hulpmiddel om eenduidige beoordeling van aanvragen te bevorderen. Deze lijst is destijds goedgekeurd door de Ziekenfondsraad (een voorganger van het Zorginstituut).

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Verzoekster heeft een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp. Er is namelijk sprake van een ernstige ontwikkelingsstoornis van het tand-kaak-mondstelsel.

Orthodontische behandeling

Hoewel de situatie van verzoekster niet precies overeenkomt met de aandoeningen genoemd op de indicatieve lijst zoals opgesteld door het CAT, en ondanks dat er in het verleden veel zorg in het gebit is geïnvesteerd, is de beet niet stabiel gebleken gezien de dagelijkse problemen (kauw, slik en spreekfunctie) zoals beschreven door verzoekster. De situatie van verzoekster grenst aan een aantal criteria van de indicatieve lijst, er is bij verzoekster namelijk sprake van klasse II/1 malocclusie, prognathie van de maxilla en mandibulaire retrognathie, een traumatogene palatum beet, een sagittale overbeet van 11 in plaats van de grens van 13mm en een open liprelatie. Verder zijn diverse behandelingen

---

¹ Artikel 2.7, eerste lid, aanhef en onder a van het Besluit zorgverzekering

² Artikel 2.7, derde lid, van het Besluit zorgverzekering

³ College Adviserend Tandartsen, Indicatieve lijst Aanspraken orthodontische hulp voor ziekenfondsverzekerden, april 2001. Te raadplegen via: <http://college-at.nl/wetten-en-regels/90/uitspraken/>

(kronen) ondergaan om de beet stabiel te krijgen. Gelet op het voorgaande is bij verzoekster sprake van een (verzekerings)indicatie voor orthodontische hulp. Hierbij merkt het Zorginstituut op dat de indicatieve lijst van het CAT niet limitatief is.

Kronen

Het plaatsen van kronen (zes kronen op natuurlijke elementen en vijf kronen op implantaten) komt niet voor vergoeding in aanmerking gelet op het maatmanbeginsel. Het gebit van verzoekster is al hersteld tot het niveau van mondgezondheid die zij zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan. Aangezien het sluiten van de black triangle een esthetische behandeling is en de kronen op de implantaten nog functioneel zijn. Een diasteem ter plaatse van de tweede kleine kiezen (premolaren) boven is wellicht niet ideaal, maar het gebit kan hiermee normaal functioneren.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan geconcludeerd worden dat verzoekster aanspraak kan maken op vergoeding van de orthodontische behandeling ten laste van de basisverzekering. Verzoekster kan geen aanspraak maken op vergoeding van het plaatsen van kronen (zes kronen op natuurlijke elementen en vijf kronen op implantaten) ten laste van de basisverzekering.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

De orthodontische behandeling komt voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering. Het plaatsen van kronen komt niet voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering.